

„Soča“ izhaja vsak potek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
Pol leta 20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „postanica“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „trih kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Cassana, 3.

Dopi naj se blago „Soča“ pošiljajo uradništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I, naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Dolalecem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Slovenske srednje šole v budgetnem odseku drž. zborna na Dunaji.

Podlaga stalnemu napredku je omika; omiki potreben temelj pa jezik, in sicer tisti, v katerem sliši otrok prve glasove, ko se začne zavedati. Vsled tega nahaja se hrepenenje po omiki pri vseh ljudstvih, ki niso zatajila naravnega čuta, in boj za rabo narodnega jezika povsod, kjer se ta zanika napredovalnemu, zavednemu ljudstvu.

Slovenskemu narodu mora se priznati, da je nardarjen, vzbujen, da hrepeni po višji omiki in da radi tega se neprestano bojuje za ono pravo, ki mu je dano od začetnika narodov. Žalibog, da v tem boju za pravično stvar mu je treba vsako ped zemlje le z velikim trudom priboriti. — Kar je Slovincem pomankovalo pri uživanju narodnih pravic, bilo je v korist in dobiček drugim narodom, ki so svojo slavo, moč in bogastvo množili z nami. Zdjaj se zavedamo in zahtevamo, kar nam gre; ali drugi nam to kratijo, rekoč, da ne znamo stati na svojih nogah in da bi druge sile zgubile na svoji volji, ako bi Slovenci za se rabili svoje moči, s katerimi zdaj drugim služijo.

Naše ljudstvo in njegovi poslanci povzdigujejo svoj glas, ne da bi dosegli to, kar želijo. Radi tega pa ni treba obupati. Kaplja izvoti celo trdi kamen, in kaj bi naše prizadevanje in trkanje ne omečilo sre naših nasprotnikov.

V državnem zboru oglašajo se slovenski poslanci, podpirani po čeških, drugih slovanskih in konservativnih poslancih, za vpeljavo narodnega kot učnega jezika v srednje šole; ali do zdaj niso dosegli s tem drugega, ko sladke besede, s katerimi se jim obečuje, da se izpolnijo njih želje, kadar se pokaže, da se ujemajo z namenom in z uspehom dobro urejenih šol. Do zdaj ni še vzrasla po mnenju nekih gospodov strava modrosti na livadih domačega slovstva, s katero bi se mogel gasiti hrepenenje po duševni hrani. Zato nam ponujajo duševne proizvode v tujem jeziku, meneči, da je za posredovanje omike bolj sposoben od našega. V tem se pa motijo, kajti naš jezik je sam po sebi tako sposoben in pripraven za vsaktero vedo in umetnost, kakor kateri koli drugi jezik. Vrhu tega je treba ozirati se na to, da materni jezik

je gibčna posoda, ki se lahko upodablja za vsakteri pojem, med tem ko je tuj jezik, dokler se ga človek prav dobro ne nauči, mrtva posoda.

Državni poslanec vitez Tonkli sprožil je tudi letos v budgetnem odseku državnega zborna prošnjo, da bi se obistinile opravičene želje onih državljanov, kateri so uže stoletja branili in branijo državo proti zunanjim in notranjim sovražnikom s svojo krvjo in s svojim življenjem. Njegova prošnja ni bila odbita, pa tudi uslišana ne. Minister Gautsch mu je odgovoril, da ne bo proti temu, da bi se uvedel slovenski kot učni jezik v spoduje razrede srednjih šol v Gorici in po drugih pokrajinah, kjer Slovenci prebivajo; a prej da se mora prepričati, kako se obnesejo slovenski razredi na poskušnjo v Ljubljani in v Rudolfovem.

V dušnem oziru treba je poskušnjo, da bodo vedeli, ali se sme zaupati slovenskemu jeziku, da more človeka omikati. V drugih ozirih nam taka poskušnja ni več potrebna. Ko je treba davke plačevati, nikdo ne reče, da poskusijo par let slovenski denar ter da ne bodo davkov pobirali, dokler se ne spriča, da ukaže slovenski denar toliko, kolikor kateri drugi. V tem oziru smo skušnjo prestali in uživamo povsod največje zaupanje in ravnopravnost z vsemi narodi. Tudi gledé vojaščine ne delajo z nami nikakih skušenj, dasi bi nam ne bilo neljubo, ako bi se nekaj let slovenski mladeniši skušali, ali se obnesejo v vojski, in bi se med tem delavci puščali na svojih zemljiščih, da bi jim ne bilo treba hoditi z doma. Tudi v vojaškem oziru nam popolnoma zaupajo in radi spričujejo, da znamo izpolniti mesto, na katero nas postavijo, le ko gre za šolo, za jezik, za omiko, nastaja polno pomislekov, ki pridrjujejo zimo in ne puščajo, da bi prišel za nas oni mesec, ko trava raste. Bog pomagaj!

Pa kaj tarnati. Bo že bolje, rekel je visok mož; in če tudi takrat ni bilo boljše, za nas bo enkrat gotovo boljše. Naj bodo enkrat naši vsi tisti našinci, ki so zapustili narod in so zdaj Italijani, Nemci, irredenti, prujaki in ne vemo kaj, kako bo naše krdelo! In do tega pride, kajti narodna zavest se širi, in že vsak borač je ponosen na svojo narodnost; le še kak na pol omikan človek se kedaj sramuje

sam sebe in svojega rojstva. Kakor so Slovenci dobri davkoplačevalci, kakor so izvrstni vojaki, kakor so vredni najvišjih dostojanstev, ko so oblečeni v nemški cilindri ali v italijansko haljo, tako se pokažejo tudi izvrstne učence in dobre učitelje, če tudi na podlagi narodnega jezika.

O tem ni dvomiti, da se slovenske šole v Ljubljani in v Rudolfovem dobro obnesejo, in ker ni dvomiti, da bi minister ne držal besede, smemo se nadejati, da po nekaterih letih dobimo srednje šole s slovenskim učnim jezikom. Če tudi Tonklijeva beseda nima dovolj uspeha za letos, bila je na pravem mestu in pripomere, da se slednjih enkrat reši narodno prašanje po pravičnih načelih.

Gledé šole v Celji rekel je minister, da bo treba tam najprej disciplino in red uvesti v njo, potem še le druge potrebne spremembe. O gimnaziji v Paznu je tožil, da ima malo učencev, samo kakih 100, in da se torej ne vé, ali ostane. Tonklijmu sta krepko pomagala češka poslanca Jireček in Zeithammer, nasprotno sta mu dr. Russ in Heileberg. Ker imamo tako dolgotrajen in težek boj za narodne šole, upamo, da bo toliko trdnosti njih obstoj, ko jih dobimo. Vsa čast narodu, ki se poteguje tako iskreno za omiko in napredek, za pravico in pravo.

Dopisi.

Iz kanalskega okraja, februarja meseca. — (Čestni odbor in naše ceste.) Ali je uže kedo kaj slišal o okrajnem cestnem odboru v Kanalu? Mislim, da se ne motim, ako trdim, da svet drugače ne ve, da obstoji, kakor po tem, da je tisti odbor nasprotoval grajenju ceste iz Brd čez „Gradeo“. Najslavnejši njegov čin je tedaj oni! Naravno je tedaj, da naš okraj nima niti podolga skladovne ceste. Na zemljevidu je sicer ona čez Gradeo, a v istini je ni; in prvo zaslug pri tem ima prav naš cestni odbor!
Vprašam dotične oblastnije: ali se splačajo pi-

LISTEK.

POSEBEN KRAJEVNI IMENIK ZA PRIMORJE.

Na svitlo dala c. kr. statistična centralna komisija. Dunaj, 1885. Alfred Hölder. 195 strani; stane 2 glđ. 90 kr.

Ta knjiga je VII. zvezek „posebnih krajevnih imenikov“ (Special-Orts-Repertorien), ki ga je izdala statistična komisija v štirih jezikih (v nemškem, italijanskem, slovenskem in hrvaškem) ob enem, tako da v enem zvezku si sledijo krajevna imena in druga poznavanja v štirih jezikih.

V tem imeniku nahaja se politična in sodnijska razdelitev naše dežele in sicer se navajajo pri vsaki občini tudi njeni manjši deli, n. pr. soseske (Rotten), zasejja (Weiler), raztresene in posamezne hiše, mlini, itd. Pri vsakem kraji je omenjeno, ali se nahaja v njem duhovnja, učilišče, šola, poštna, telegrafska ali železniška postaja, pristanišče za ladije itd. Za vsako občino vkup in za vsak kraj posebe je zabeleženo, koliko hiš ima, koliko prebivalcev, koliko možkih, koliko ženskih. Pri vsaki občini je tudi zapisano, katere vere so prebivalci in kateri „občevalni jezik“ govoré med seboj.

Ti podatki so posneti po zadnjem občem številjenju 31. decembra 1880. Obžalovati moramo, da se taka knjiga tako pozno objavlja, ko bode skoro treba misliti na novo številjenje. Ali radi priznavamo, da je bilo težko, spraviti tako delo na dan, ker je „gledé oblike i gledé popolnosti jedine v svojej stroki“,

kakor samo o sebi pohvalno omenja na drugi strani svojega zavitka. Na istem mestu nam tudi zatrjuje, da je ono „oficijelno delo, sestavljeno na popolnoma avtentičnih podatkih“.

Kakor „oficijelno delo“ namenjeno je torj vsem c. kr. oblastnijam in uradnijam, vlasti pa oblastnijam za upravo, varnost in vojništvu, potem poštam, bankam, železnicam, zavarovalnicam in hranilnicam, sploh vsem denarnim zavodom; potem odvetnikom, notarjem, posestnikom, gozdnim gospodarjem, državnim in deželnim poslancem, geografom, statistikom in vsem šolnikom; nadalje javnim bibliotekam, korporacijam, društvom, občinskim svetom in zastopstvom, pa tudi vsem večjim trgovcem in obrtnikom.

Že iz tega se vidi, kolike važnosti je ta knjiga. Ker bi imela popolnoma zanesljiva biti, morejo se vse uradnije na njo sklicovati. Na podlagi ljudskega številjenja, kakor je tu zabeleženo, preračuna se število novincev, katere mora vsak okraj na leto dati, in prav tako tudi število volilnih mož za neposredne volitve v državni in deželni zbor. Najhujši davek torej in največje državljanske pravice merijo se nam na podlagi omenjene knjige.

Ker je ta „krajevni imenik“ tolike važnosti za nas, smemo od njega po vsej pravici zahtevati, da naj bo natančen in kakor sam pravi, popoln. Poglejmo torej kako daleč sega ta njegova popolnost in katere pogrške ima na sebi.

Statistika je, čeravno jedna najvažnejših, vender tudi jedna najtežavnejših znanosti. Kedor tega ne veruje, naj poslušá sledečo prigodbo: Francozka vlada je bila nekaj zapovedala, da se imajo sešteti vsa jajca, katera znesejo kokoši po celi državi v jednom letu. To se je tudi zgodilo. Na konci leta

pošljejo vsi prefekti (predstojniki posameznih okrožij) svoje štetve v Pariz. Statistična komisija sešteje potem jajca vseh okrožij in najde, da se je po vsej državi izleglo toliko milijonov jajec in zraven še pol! Mislite si začudenje in mahanje z glavno med uradniki dotične komisije, pa tudi nevoljo njenega predsednika, ker vsakdo ve, da kokoši nesejo cela jajca, a ne polovico. Hitro pogledajo, v katerem okrožji se je ta čudež zgodil. Ni bilo potreba dolgo iskati in našli so je; predsednik statistične komisije piše ostro pismo prefektu onega okrožja, naj se opraviči, zakaj je v svojo štetev tudi še pol jajca zapisal. Mož pa je imel glavo na svojem mestu in odgovori sledeče: „Zvrščujoč vestno dano mi nalogo, prešteti vsa jajca mojega okraja, lotil sem se sam tega težavnega dela. Prigodilo se je nekega dne, da som našel jedno jajce prav na meji svojega in sosednjega okrožja, tako da nisem vedel, ali je ono moje, ali mojega sosedja prefekta. V tej dvombi zabeležim v svoj zapisnik pol jajca, misleč si, ako je moj sosed prefekt tako vesten, kakor jaz, zabeleži on drugo polovico v svoj zapisnik in tedaj pride celo jajce na dan. Da tega ni storil, kaj morem jaz za to?“ — Statistična komisija je razumela ta razlog in ni nič več nadlegovala prefektor z enakim številjenjem.

Ali še hujše se godi statistiki, kadar jo pišejo neomikani in neveščiji ljudje. Tako je imel pisatelj teh vrstic pred kakimi desetimi leti priložnost v Gradcu videti popis vseh konj na Štajerskem, v kateri je bil neki gorenještajerski župan zapisal, da se v njegovi občini nahaja 92 konj in jedna četr! Mož je menda imel v mislih kako žrebe, katerega vender ni mogel konjem prištevati.

Kdor pravnici dobro za narodne razjede, spro-

da bi se sodba o veljavi državnoborskih volitev odvzela zboru in izročila posebnemu sodišču, ki bi se imelo sestaviti s sodnikov vseh treh najvišjih državnih sodišč. Mnogo se je govorilo za predlog in mnogo proti predlogu, naposled se je s 149 glasovi proti 130 zavrgel nasvet, da bi se predlog izročil posebnemu odseku, temveč oddal se je odseku za volilno reformo, kjer bode bržčas pokopan.

V seji 16. t. m. je pričela in se 17. nadaljevala razprava glede železnice Prag-Duhcov in Duhcov-Bodenbach, katero misli država vzprijeti mej svoje. Debata je bila silno burna in levičarji so ministru Pino-tu očitali, da je v tej stvari sebično postal. Minister jih je razkačen zavračal in jim dokazal, da vsa ta očitanja so neosnovana sumničanja in klevetanja. V tej seji se je predložila tudi zakonska osnova o črni vojski (Landsturm).

V proračunskem odseku razpravljali so zadnje dni proračun ministerstva za nauk in bogočastje. Govorilo se je tudi o slovenskih srednjih šolah. O tem pa „Soča“ govori na drugem mestu.

Mirovno pogajanje srbsko-bolgarsko ne more z mesta, in ni skoro misliti, da bi bilo končano do zadnjega t. m., s katerim poteče premirje. Zato se velevlasti neki že posvetujejo, da bi premirje podaljšale. Pogajanje zavrača Turška, ki je od svojega pooblaščenca zahtevala, da predloži stavljene pogoje bolgarsko-turške, bodi si, ker svojemu pooblaščenцу prav ne upa, bodi si, da hoče s kakeršnegakoli vzroka vso stvar zavleči. Bržčas želi Turčija, da bi velevlasti poprej odobrile turško-bolgarski dogovor. Temu dogovoru se upira samo Rusija.

V srbskih vladinih krogih bojé se zdaj bolj nego kedaj kneza črnogorskega in njegovega zeta Petra Karagjorgjeviča, češ, da kopljeta pod Milanom. V tesni zvezi s tem strahom je tudi iztiranje črnogorskega ministra Pavloviča. Jedinu tolažba Milanova so zdaj Mažarji, ki neki hočejo postaviti na noge mažarsko legijo v srbski vojski. To so isti Mažarji, ki so se l. 1877 bratili s Turki in turškemu generalu v Carigrad nosili častno sabljo, ker je potolkel Srbe. Neki da je za to legijo že nabranih 70.000 frankov. No mislimo, da so ti franki le na papirji, da je vse vkup samo predpustna burka, katero je pa minister Tisza prepovedal, pa, kakor se nam zdi, prav po nepotrebnem.

Grška utegne sè svojo trdovratnostjo vendar nekaj dobiti. Govori se, da se Turčija ne protivi novi uravnavi turško-grške meje in da bi bila ljubemu miru na ljubav tudi pripravljena odstopiti Grški nekoliko ozemlja.

Na Pruskem zahteva vlada od deželnega zbora 100 milijonov mark, da bode z njimi ponemčevala svoje poljske pokrajine. Kupovala bode od poljskih graščakov in veleposestnikov z milo ali silo zemljišča in ja potem dajala nemškim kmetom in delavcem, katere misli onde naseliti.

V gosp. zbornici pruski predložil je Bismarck zakon zastran vreditve katoliške cerkve na Pruskem V njem odstopa od sedanjega boja s cerkvijo in deva ob veljavo večino takozvanih majnikovih zakonov, ki so dušile katolike. Skoro gotovo se pa ti tudi z novimi zakoni ne bodo mogli sprijazniti.

Črnogorski knez Nikola došel je v Berlin. Moltke je obolel.

Domače in razne vesti.

Presvitla cesarica Elizabeta mudila se je v Miramaru pri Trstu, dokler je trajala burja, potem pa se je ukrcala na vojni parnik „Greif“, ki jo je nesen v Opatijo, v Šibenik, v Zader, na otok Vis in Lakromo v Dalmaciji, kjer si je ogledala tudi druge kraje. Odondot prepeljala se je s parbrodom na Reko, kjer je stopila na suho, da je potem s posebnim železniškim vlakom odpotovala na Dunaj. Ljudstvo jo povsod hitelo pozdraviti presvitlo vladarico, če tudi ni bilo uradnih sprejemov.

Za ceste na Goriškem potegnili so, je tudi letos prav krepko vitez Tomkli v budgetnem odseku

državnega zbora. Priporočal je, naj bi se cesta s Čiginja v Cerkno zdatno razširila in naj bi se sprejela med državne ceste. Ob enem je priporočal, naj bi visoka vlada svojo pozornost obrnila na cesto i Gorico čez Ajševico v Vipavo ter naj bi pred vsem poskrbela, da bi se odpravil strmi klanec na Ajševici, ki je jako težaven in nevaren. „Corr.“ pripoveduje, da te dni so uže nekaj pregledovali ali merili na Ajševici, iz česar bi bilo sklepati, da se začne enkrat tudi tam prepotrebno popravljanje.

Andrej Komel pl. Sočebčan, o. k. stotnik, rodome Solkanec, imenovan je od presvitlega cesarja o priliki, ko gre v stalni pokoj, majar ad honores (častni majar). Vrli naš rojak odlikoval se je v vojaški službi še posebej se spisovanjem vojaških knjig v slovenskem jeziku. Uverjeni smo, da blagi gospod bo še dalje deloval po svoji moči v slavo Avstrije in v povzdigo svojega naroda.

Kupčijska zbornica goriška dobila je svojega predsednika v osebi Evgena barona Ritterja in podpredsednika v osebi Ivana Paternolija, ki sta bila kot taka potrjena za tekoče leto 1886. Prvi bil je okolo tri mesece na Dunaji, kjer se je zdravil od težke bolezni. Te dni prišel je ozdravljen domov.

Četrti razred bodo klicali letos k vojaškim naborom v teh le deželah: na Koroškem, Tirolskem, Solnograškem, Kranjskem, Moravskem, v Bukovini in v Galiciji. Na Primorskem dobi se v prvih treh razredih toliko čvrtih mladencev, da se napolni potrebno število novincev, da ni treba segati v četrti razred. Ako se bo pa žganjarstvo širilo, kakor v drugih deželah, opoša tudi naš rod, da ne bo potrebnih močij za brambo domovine. Kaj bo potem? Varajmo se takih časov.

Goriško gledališče nima prave srede. Odbor je bil sklonil, da nomško društvo bo imelo v njem igrati le do 15. t. m. Predsednik gledališča K. Ritter je pa dovolil, da bodo igrali do 23. t. m. Vsed tega so vsi odborniki odstopili. Pa tudi podjetniku ne gre vse prav. Oni dan je bila predstava napovedana, a potem zopet preklicana. Pravijo, da igralci so se bili uprli, ker niso dobili plače. Ždaj je spet mirno, dokler se kaj ne pohabi.

Goriške šole končajo prvo letošnje polletje prihodnje soboto, 20. februarja. Druga leta se je navadno ujemal konec prvega semestra s koncem meseca februarja. Zakaj je letos drugače, ne vemo.

Letno poročilo goriške bolnišnice usmiljenih bratov kaže, da koncem leta 1884 je ostalo v bolnišnici 58 bolnikov; leta 1885 je bilo sprejetih 961, med letom je bilo izpuščenih ozdravljenih 637, zboljelih 187, neozdravljenih 16; umrlo jih je 87 in konec leta jih je ostalo v bolnišnici še 92. — Blaznih se je oskrbevalo skozi vse leto 190, in sicer iz leta 1884 je bilo ostalo v blaznici 59 moških in 52 ženskih, leta 1885 je bilo sprejetih 49 moških in 30 ženskih; iz blaznice bilo je leta 1885 izpuščenih ozdravljenih 10 moških in 4 ženske, zboljšanij 22 m. in 10 ž., premoščena je bila 1 ženska, umrlo je 16 m. in 14 ž. Konec leta je ostalo v blaznici 60 moških in 53 ženskih.

Oskrbnina za bolnike in blazne znaša na dan v prvem razredu 2 gl., v drugem razredu 1 gl. 40 kr., v tretjem razredu za primorske bolnike 40 kr., za primorske blazne 50 kr., za tuje bolnike in blazne 70 kr. — Bolniki se sprejemajo vedno, blazni pa le po naznanilu, ki ga ima poslati dotična občina visokemu deželnemu odboru zraven spričeval pristojnosti in uboštva in spričevala zdravniškega i Obiskovati se morejo bolniki vsak dan od 2. do 4. popoldne, ob nedeljah in praznikih tudi od 9. do 10^{1/2} dopoldne. Za obiskovanje blaznih je treba posebnega dovoljenja od predstojnika.

Junastvo nekaterih ljudij pač ne sega daleč. Po noči v temi približajo se stanovanju neljube osebe ter onesnažijo hišo, vrata ali napis, da izrazijo tako svojo prijateljsko čut ter dokažejo visoko stopinjo omike, do katere so prilezli. Tako se je zgodilo tudi odvetniku dr. Staniču, ki je nedavno našel svoj napis v Gosposki ulici, kjer ima pisarno, pobračen. Kar je pri tem najbolj zanimivo, je pa to, da je tisto jutro neki prebivalec imenovane ulice pokazal neki javni osebi, kaj se je na vratih prigodilo, in da ta javna oseba v svoji lastnosti kot taka (ker kot taki je bila stvar naznanjena) se je k temu muzala.

G. Jožef Katnik, bivši gostilničar „Pri zlatem križu“ ali „Pri Lizi“ popustil je gostovanje ter se je preselil na svoje posestvo v Pervačino, ker mu je hotel baje novi lastnik, hiše zvišati najemnatno za 500 f. k dosedanji 800 f. Raznesla se je bila vest, da novi lastnik ki ni prijazen Slovincem, tudi nekemu drugemu Slovincu ni hotel dati gostilne, ki mu je ponujal 1000 gl. letne najemščine, ter da jo je rajši dal nekemu Furlanu g. Travisanu (katerega hvajlijo, da se prizadeva postreči, kolikor more) za nižjo ceno. Vsed tega so nekateri narodnjaki mislili, naj bi se v oni okolici naselil kak domač gostilničar, h kateremu bi domačini zahajali. G. Cappellani, ki ni poseben prijatelj našega naroda, kakor se sploh pri-

poveduje, v svojem „Poslanem“ v današnjem listu stvar drugače razlaga. Ker nismo o stvari dalje poučeni, nočemo soditi; povedali smo, kar smo slišali.

Delavcem se voznina zniža na o. k. državnih železnicah. Ako potuje najmanj 10 delavcev vkup in se peljejo od 50 do 300 kilometrov daleč, plačajo polovico navadne voznine v tretjem razredu. Ako se peljejo nad 300 kilom. daleč, plačajo po 8 kr. od kilometra. Znižano ceno dobijo tudi tisti, ki hodijo vsako jutro na delo in se vračajo zvečer domov in tisti, ki hodijo v ponedeljek na delo in se vračajo v soboto za vsak teden posebe.

V družbo sv. Mohora treba je upisati se kmalu, predno poteče čas. Poverjenik g. Goljevšek Franc, kaplan na Placuti, sprejema letnino starih udov, kakor tudi onih, ki želijo na novo pristopiti. Prvi teden marca odpošlje imena za tekoče leto; zato naj časa nikdo ne zamudi, kdor si hoče zagotoviti o pravem času lepo število knjig, katere izdá družba tudi to leto. Ni nam treba družbe posebej priporočati in nje koristi podrobno naštevati, kajti to mora biti že vsakteremu znano, ki bere kedaj kak slovenski list.

Stariši pazite na svoje otroke. — V soboto je beračila neka uže odrasla deklica iz Malih Zabelj po Kamnjah. Noč jo je zasegla, ko si je hotela v zgornjih hišah vas prenočiščé iskati. Zašla je revica. Zmraj dalje je taval, dokler ni prišla pod Čaven, kjer je brčkone v isti noči zmiznila. Dva kamenjska moža sta jo v ponedeljek iz gozda gredé našla mrtvo ter prinesla v Kamnje, kjer je sedaj pokopana. — Pravijo, da je bila ranjka bebceem prištevati. Meni se tako ne zdi, ker je znala prav dobro beračiti; če pa je res bila slaboumna, toliko večjega nadzorstva je potrebovala od strani starišev, tedaj niso izgovorjeni. Stariši naj svoje otroke delati učijo ne pa pohajati, beračiti in še kaj hujega. Če so pa bebci, naj jih doma ohranijo, ker kot taki niso ni za delo ni za beračenje.

Podmelska „Čitalnica“ priredi v nedeljo dne 21. t. m. veselico se sledečim sporedom: 1. Pesem: „Naša zastava“. 2. Govor. 3. Pesem: „Oblačku“. 4. Deklamacija: „Ještejeva prisega“. 5. Šaljiva pesem: „Miha“. 6. Igra: „Oproščeni jetnik“. 7. Petje: „U boj!“ Začetek ob 8^{1/2} uri zvečer. Vstopnina 20 kr. Odbor.

Vabilo k besedi, katero priredi Bolška čitalnica v nedeljo dne 21. februarja l. 1886 v dvorani gostilnice „Pri pošti.“ Spored: 1. Pozdrav. 2. Spored; zložil I. Kocijančič, poje možki zbor. 3. Deklamacija. 4. Slovenska dežela; zložil I. Miklošič, zbor. 5. Blaznica v prvem nadstropju; vesela igra v enem dejanju. 6. Domovini; zložil B. Ipavio, možki zbor. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina k besedi 20 kr., sedeži 10 kr. K obilnej udeležbi uljudno vabi Odbor.

Zahvala. — Blagorodni gosp. Franc Kodrič, o. k. okrajni sodnik v Tolninu, upisal je lani in letos zopet po čvetero tukajšnjih revnih šolskih otrok v družbo sv. Mohora. Vem, da bi bil blagi gospod raji, naj bi to le Vsevedočemu znano ostalo; a čut hvalečnosti zaradi sedanjih in že poprej v Cerknem v moje roke izručenih darov za revne pa pridne šolarčke mi vleva, predobremu prijatelju nedolžne mladine tu javno zahvaliti se. Povrne naj Oni, ki je še tu na zemlji bivajoč ljubo nedolžnost k sebi vabil in jo blagoslovil. Jageršček, 16. februarja 1886. J. Primšarh.

Oznanilo. Podpisani naznanja, da javna dražba za podjetje popravljanja tukajšnje cerkve, katere bi imela biti dne 22. febr. t. l. je odlašena. Cerkevni stavbeni odbor v Gorjanskem, dne 16. febr. 1886.

Matične knjige za leto 1885 dobivajo se pri goriškem poverjeniku mons. Andreji Marušič-i. Kdor pošlje po nje, naj ob enem tudi plača letnino za 1886, da prihrani trud sebi in poverjeniku.

„Duhovni pastir“, ki ga izdaje g. Kržič v Ljubljani, prinesel je v svoji drugi letošnji številki raznovrstnih duhovnih govorov in homilij za sedanje nedelje in praznike. Dodani so apologetični razgovori, katere piše profesor dr. Lampe, homiletična zrcala in iskricice, katere merejo duhovnemu govorniku in učitelju prav dobro služiti. S pogledom na slovestvo končuje ta zvezek. „Duhovni pastir“ izhaja v „Katoliški tiskarni“ v Ljubljani in stane na leto 4 gl. Dušni m pastirjem je prav primeren in koristen list.

Nove knjige. Dr. Alojzij Valenta, o. k. vladni svetovalec in profesor v Ljubljani, izdal je „Kratek navod o prvi pomoči pri nezgodah“ v 1500 iztisih. Ta navod šteje 16 strani in opisuje slučaje, v katerih je potrebna brza pomoč. Knjiga ni na prodaj, ampak se dobiva brezplačno po c. k. okrajnih glavarstvih na Kranjskem. — Za rojake, ki se bavijo s politiko, posebno jugoslovansko, je važna knjiga, ki je izšla na Dunaji v zalogi knjigarja St. Pražak-a (L. Kolowratring 10) z naslovom: „Zur Sanirung der Verletzungen des kroatisch-ungarischen Ausgleiches“. Na XV in 95 straneh osvitluje pisatelj, kateremu je predmet temeljito znan, pogajanja v tem času. — „Parlamentar, nap-

hängiges Organ für slavische und österreichische Interessen", katerega uradnoje dr. K. Zivnjak na Dunaji (VII. Lerchenfelderstrasse, 25), izhaja vsak teden enkrat in stane četrty leta 2 gid. 50 kr. Dalje časa prišel je ta list obširen sestavek: „Program zur Durchführung der nationalen Autonomie in Oesterreich“. Zdej so izšli vsi ti sestavki v posebni knjižici, ki broji 167 strani in stane 1 gid. Dobiva se v knjigarni St. Pražak-a na Dunaji ter se more naročiti kjerkoli. Slovenski politiki naj bi se seznanili z naravo, katere razpravlja ta knjiga.

Listnica uredništva. G. dopisniku iz Drobnice: Dopis nam je došel v roko že le danes popoldne, ko je bil list že stavljen; zato smo ga morali odložiti na prihodnje številko.

Poslano.

V odgovor opravljivašu pisatelju sestavka, nastanega v slovenskem listu „Jurij a puša“ dne 16. februarja t. l. pod naslovom „Pri zlateg križi“ v Gorici.

Vsebinsko otega sestavka je po vsem neresenično. Popolnoma neresenično je, da bi jaz podpisani ne bil hotel dati v najem gostilno, imenovano „Pri zlateg križi“, tudi „Pri Lisi“, ki je v hiši moje lastne, nobenezu Slovencu; pač pa nasprotno. Toliko je res, da je imel prednost prejšnji gostilničar gosp. Jožef Katnik, kateremu sem dal 12 dni časa, da pomekli, ali more prevzeti gostilno za najemščino, katero sem zahteval. Odgovoril je, da ne, in sicer radi svojega slabotnega zdravja. Potem sta bila še dva druga slovenska gostilničarja od tih, ki sta oba umanjkala besedi, dani mi gledé shoda po našem dogovoru. Slednjic se je oglasil g. Peter Trevisan, s katerim sem se pogajal in sklenil pogodbo, tako da ima zdaj on gostilno v najemu.

VALENTIN CAPPELLANI.

Človek, ki se z berilom peča — in tak je menda vsak, kdor je količkaj omikau — ni rad, če mora prebirati iz raztrganih in nevezanih knjig, ampak mu je velike ljubše, če nahaja lepo berilo v lepi posodi, v lepo vezani knjigi. Iz tega razloga in da se bukve ne obrabije prehitro, dajemo svoje knjige vezat, za kar tudi poštno plačamo. V drugih mestih se navadno dobivajo knjigovezi, ki svoje delo prav lično opravljajo ter niso previsoki v svojih računih. V Gorici je to drugače. Tu ne dobiš knjigoveza, kateremu bi mogel brez skrbi izročiti katero ličnejšo delo. Pa tudi navadna vezila so taka, da se ne morejo meriti z vezili po dragih mestih. Kljuba temu pa nikjer ni vezanje tako drago ko v Gorici. V Ljubljani, v Celji, v Mariboru, v Gradcu, celo na Dunaji so cene knjigovezov razmeroma nižje nego v Gorici. Kod to prihaja? Ali so se knjigovezi malo učili? ali imajo malo dela? malo skrbi? malo spretnosti ali kaj? Ako bi odprl v Gorici svojo delavnico kak izvrsten knjigovez, ki bi trdno in lično vezal ter le primerno računil, imel bi po naših mislih prav dober zaslužek. Zato menimo, da bi bilo občinstvu sploh ustrezno, ako bi se naselil v Gorici kak knjigovez, ki bi dobro izhajal, ako ni med sedanjimi nobenega, ki bi mogel ali hotel splošnim željam ustreči. Rojaki, pomislite to. Več rojakov.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisk knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, sonete, petičije, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakršna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: za spričevala, račune, dnevnike, zapisnike, pregleda, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krat, birno, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi za popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.

Tekočina
zlata

za pozlačevanje i popravljanje okvirov i predmetov z lesa, kovi, porcelana i stekla; za posrebevanje vsakršnih predmetov a kovi. Vsak slovec more z največjo lahkoto vsak predmet pozlatiti ali posrebiti.

Cena steklenici zlata ali srebra 1 fl. s poštnim postrežjem ali za naprej poslani denar (tudi v pisemskih markah) pri

Leopoldu Epsteinu v Brnu (Moravsko).

Tekočina
srebra

Jožef Culot

ZA PUSTNI ČAS

nahaja se pri podpisnem velika izbira kotilijonskih redov in tem vsake vrste, papirnatih, platenih, svilenih, črnih in barvanih. Opozarja tudi spoštovane kmetovalce, da je dobil mnogo vrtnih semen, zagotavljenih gledé dobrote.

Ima tudi zalogo igrač in malih rečij vsake vrste, katere prodaja na debelo in na drobno po jako nizkih cenah.

Jožef Culot

v Raštelji, št. 2—25.

Jožef Culot

Franca „čisti hitro in gotovo.“
profesor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
profesor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode.“
Vrelec Profesor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: **FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC**. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Gironeoli, Pontoni in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

Neka družina v Istri išče
deklo Slovenske.

Več se izve pri uredništvu lista,
via Mercato, 12. L.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprsto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in prečenejo prav kmala najtrdozvrtnišče želodčne boleati. Prav izvrstno vstrazajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevosnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tek, bojaz, zoper bitje srea ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preginjajo samo omenjenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsake boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na sveta; z naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korzinu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja s tem, da letni somenj ali trg z blagom in živino, kateri je z odlokom visokega c. k. namestništva v Trsti od dne 15. januarja 1885. števil. 18.955/884 Kanalskemu trgu dovoljen in za dan 28. februarja vsacega leta c. den, bo letos, ker je 28. febr. nedelja, naslednji ponedeljek to je dne 1. prvega marča.

ŽUPANSTVO V KANALU
dne 30. januarja 1886.

Župan Fr. MALNIG l. r.

POTNIKE IN BLAGO
spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža, na velikem mestnem trgu v Ljubljani
priporočila in razpošilja s poštnim porzetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, slatenico, blijuvanje, glavobol, krč v želodci, bitje srea, zabesanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

SVARILO! Še jedenkrat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavljen velikemu ponarejanju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljati teh kapljic in pod imenom „Marijacejske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarejene kapljice mej nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvspešnosti nico prave „Marijacejske želodčne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijacejskih želodčnih kapljic“, pazi naj pri kupovanji vedno na gorenjo podobo Matere božje, ki je za varstveno znamenko postavno zajamčena in mora biti na vsaki steklenici.

Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani, so najboljše in, kakor mnogi zahvalna pisma potrjujejo, najskušenejše in prospešnejše kapljice zoper vse želodčne boleznih in njih nasledke.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gid., 5 tucatov samo 8 gid.

Razpošilja se s pošto najmenj jeden tucat steklenic.
Naslov: Lekarna Trnkoczy v Ljubljani.

Piccoli-eva esenca za želodec

PICCOLI Ljubljana
Odravja kakor je razvidno iz zakvalnih pism in zdravniških svedečev, da je Piccoli-eva esenca za želodec in trebuh, hudo, krč, želodca in prečene želodčne boleati, zabesanje, hudo, želodca, slatenice, migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.
Pošilja izdelavatelji po pošti v steklenicah po 12 steklenic za 1 gid. 36 novc.
Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Gosp. Gabriela Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani

Ke zahtevanje potrjuje, da sem Vaš oves za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in slati žili.
Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil öster Stöckl,

a. k. vladni svetovalec in dr. med. univ. profesor.
Uspešnost tega izvrstnega zdravila spričujejo tudi g. dr. D. Agostini, dr. Cambon, vitez dr. Goracchi, dr. Pardo — sloveči triški zdravnik.

Podpisani potrjuje, da ima želodčna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečene zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne kupnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki mu prasi za jedno steklenico želodčne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Weissich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.
Po 15 kr. steklenico prečija v Gorici lekarna Pontoni, v Tolminu Palisca, v Korzinu Franzoni, v Gradcu Cozzini, v Gradcu Pasqualis in nahaja se večina v vseh lekarnah na Tiroloskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji.